Dosarul nr. 3-2656/2024
2-24048381-12-3-02052024

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

01 aprilie 2025 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)
În componența:
Președintele ședinței, judecător Cristina Panfil
Grefier Eugenia Dîrțu

examinând în ședință de judecată publică, cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de Sușchevici Liuba împotriva Direcției Generale Asistență Medicală și Socială cu privire la contestarea actelor administrative individuale defavorabile.

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

La data de 02 mai 2024, Sușchevici Liuba s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Generale Asistență Medicală și Socială cu privire la contestarea actelor administrative individuale defavorabile.

În motivarea poziției sale a indicat că, la 10.02.2015, DGAMS a întocmit actele preparatorii (acorduri, declarații, instruiri) în temeiul cărora a fost dispusă angajarea reclamantei Șușchevici Liuba (sora lui *****) în funcția de asistent personal în cadrul Serviciului Social de Asistență Personală (SSAP) pentru persoana cu dizabilitate ***** a.n. ***** fiind convenită remunerarea asistentului personal cu o unitate de salariu, începînd cu 10.12.2015.

Notează că, în temeiul actelor administrative emise de către DGAMS, la 10.02.2015 între DGAMS în calitate de angajator, pe de o parte și Șușchevici Liuba în calitate de salariat, pe de altă parte a fost încheiat Contractul individual de muncă nr. 1047/15 din 10.02.2015, în temeiul căruia Șușchevici Liuba a fost angajată în calitate de asistent personal al persoanei cu dizabilitate ***** pentru o durată determinată (potrivit acordului adițional la contract din 10.02.2023), pînă la 09.02.2024, fiind stabilit în beneficiul asistentului o unitate de salariu, un regim de muncă de 40 ore pe săptămînă, 8 ore pe zi și 28 de zile calendaristice concediu anual de odihnă plătit.

În acest context, subliniază că toate actele administrative cu privire la angajarea lui Șușchevici Liuba în calitate de asistent personal pentru persoană cu dizabilitate *****, adică ordinul de angajare, fișa postului, decizia de admitere în serviciului SAP contractul individual de muncă cu actele adiționate aferente, se află în posesia părții pîrîte DGAMS, care în temeiul normelor speciale cu privire la sarcina probațiunii (în litigiile de contencios administrativ sarcina probațiunii incumbă în special autorității publice), este obligată să le prezinte împreună cu dosarul administrativ pentru justa soluționare a cauzei.

Menționează că, la 12.02.2024 în temeiul Ordinului DGAMS nr. 268-p (actul administrativ vătămător) persoana cu dizabilitate ***** a. n. ***** a fost limitat ilegal și neîntemeiat în

beneficiul Serviciului social de ”asistență personală” doar pînă la 29.02.2024, iar raporturile de muncă cu asistentul personal Șușchevici Liuba au fost încetate începînd cu aceiași dată (29.02.2024), deși, nu este incident nici un temei de încetare a Serviciului Social de Asistent Personal în beneficiul lui *****, reieșind din necesitățile persoanei cu dizabilitate și prevederile Regulamentului cadru aplicabil (Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Asistență personală” și a Standardelor minime de calitate aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 314 din 23.05.2012).

Referitor la procedurile prealabile, extrajudiciare, susține că, la 26.03.2024 în temeiul art. 53 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002. art. 9, 19. 162, 166. 167 coroborat cu art. 208 alin. 3) din Codul Administrativ, coroborat cu prevederile art. 354 și 355 din Codul Muncii, având în vedere faptul că Decizia CSE a mun. Chișinău nr. 7 din 29.12.2023 a fost anulată în temeiul Deciziei CSE a RM din 31.01.2024, în vederea protejării dreptului persoanei cu dizabilitate ***** de a beneficia de serviciile unui asistent personal (în persoana surorii sale Șușchevici Liuba), implicit, în vederea protejării dreptul asistentului personal Șușchevici Liuba la muncă și la plata remunerării cuvenite pentru aceasta, am solicitat respectuos:

1. Anularea Deciziei Direcției Generale Asistență Medicală și Socială (în continuare DGAMS) nr. 268-p din 12.02.2024 prin care, a fost încetat ilegal și neîntemeiat Serviciul de Asistent Personal prestat în beneficiul persoanei cu dizabilitate ***** și a fost încetat ilegal și neîntemeiat contractul individual de muncă încheiat cu asistentul personal Șușchevici Liuba începînd cu 01.03.2024;

2. Anularea Deciziei Direcției Asistență Socială sectorul Ciocana (subdiviziune teritorială a DGAMS] nr. 86 din 20.02.2024 prin care, a fost suspendat ilegal și neîntemeiat Serviciul de Asistent Personal prestat în beneficiul persoanei cu dizabilitate *****, respectiv, a fost suspendate ilegal și neîntemeiat efectele juridice ale contractului individual de muncă încheiat cu asistentul personal Șușchevici Liuba începînd cu 01.03,2024 și pînă la 31.08.2024;

3. Comunicarea Deciziei motivate a Direcției Asistență Socială sectorul Ciocana (subdiviziune teritorială a DGAMS) nr. .86 din 20.02.2024, în condițiile în care, în posesia petentei se află doar un extras al acestei decizii, nefiind clar care este temeiul de fapt și de drept al emiterii acesteia;

4. Comunicarea temeiului de fapt și a temeiului de drept care a stat la baza emiterii actelor administrative individuale contestate (Decizia DGAMS nr. 268-p din 12.02.2024; Decizia DAS sectorul Ciocana nr. 86 din 20.02.2024), a tuturor actelor administrative preparatorii care au stat la baza emiterii actelor administrative individuale contestate.

Notează că, la 05.04.2024 a primit prin poștă Decizia DGAMS nr. 01-04/1-904 din 27.03.2024 prin care, în esență, au fost respinse cerințele înaintate de reclamantă în temeiul cererii prealabile, din motiv că: autoritatea publică angajatoare ar fi fost prejudiciată prin reforma ”Restart” astfel încît, aceasta nu dispune și nu ar fi primit suficienți bani (inclusiv de la bugetul public national) pentru a menține SSAP și din motiv că asistentul personal Șușchevici Liuba a atins vîrsta legală de pensionare, iar angajatorul poate dispune în mod discreționar încetarea

raporturilor de muncă cu această categorie de asistenți personali, inclusiv și pînă la expirarea termenului stabilit în contract.

În drept, prezentul litigiu de contencios administrativ dintre asistentul personal Șușchevici Liuba și persoana cu dizabilitate ***** pe de o parte și DGAMS, pe de altă parte, urmează a fi soluționat prin aplicarea sistematică și coordonată a dispozițiilor generale prevăzute în art. 6 alin. (1), art. 9, art. 10 și art. 12 alin. (2) din Legea asistenței sociale nr. 547-XV din 25 decembrie 2003, art. 8 alin. (1) din Legea nr. 123-XVIII din 18 iunie 2010 cu privire Ia serviciile sociale în raport cu dispozițiile speciale ale pct. 3. 4, 8, 9, 10, 11.47, 48. 49, 50, 51, pct. 53 și 54 și pct. 57-60, 62 din anexa nr. 2 la Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social Asistență personală" și a Standardelor minime de calitate aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 314 din 23.05.2012 (în continuare Regulament-cadru).

În această materie cu caracter specific, prestatorul de serviciu {în speța DGAMS) nu poate aplica direct dispozițiile cu caracter general din Codul Muncii, respectiv, nu are dreptul discreționar să dispună încetarea raporturilor de muncă în temeiul art. 86 lit. y/1) din Codul Muncii doar din motiv că asistentul personal are statut de pensionar și are împlinită vîrsta de pensionare, în condițiile în care, la dispunerea încetării serviciului social de asistent personal, implicit la dispunerea încetării raporturilor de muncă cu asistentul personal, urmează a fi întrunite condițiile obligatorii prevăzute de Regulamentul-cadru.

Astfel, între normele juridice prevăzute în cuprinsul Regulamentul cadru (privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Asistență personală” și a Standardelor minime de calitate aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 314 din 23.05.2012) și normele juridice cuprinse în Codul Muncii există o relație de la general la special, unde dispozițiile din Regulamentul-cadru reprezintă norma specială, iar dispozițiile cuprinse în Codul Muncii reprezintă norma generală. în consecință, pornind de la principiul raporturilor dintre norma speciala și cea generală, unde norma specială derogă și se aplică cu prioritate față de norma generală (Specialia generalibus derogant) conchide că la încetarea SSAP, implicit a raporturilor de muncă cu asistentul personal al persoanei cu dizabilitate, se va ține cont în mod special și prioritar de necesitățile și interesele persoanei cu dizabilitate (în speță *****) și de normele speciale ale Regulamentului-cadru (care stabilește în detaliu procedura și cazurile de încetare a SSAP) și abia în subsidiar, dacă vor fi respectate condițiile și exigențele Regulamentului, în completare, pot fi aplicate dispozițiile din Codul Muncii, în speță, la încetarea SSAP față de ***** și a raporturilor de muncă cu asistentul personal Șușchevici Liuba nu pot fi aplicate dispozițiile art. 82 lit. j), art. 86 lit. y/1) și 184 din Codul Muncii, pentru că nu se respectă procedurile (de evaluare prealabilă) și condițiile de încetare a SSAP stabilite de Regulamentul-cadru.

Potrivit art. 12 alin. (4) din Legea asistenței sociale nr. 547 din 25 decembrie 2003: ”Autoritățile publice centrale, organizează, și gestionează instituțiile prestatoare de servicii sociale doar în cazul în care asemenea instituții nu pot fi organizate și gestionate de către autoritățile administrației publice locale.”

Potrivit pct. 4 din Regulamentul-cadru: în sensul prezentului Regulament, noțiunile utilizate semnifică: "beneficiari ai Serviciului - persoane cu dizabilități severe, inclusiv copii cu

dizabilități severe, care îndeplinesc condițiile de eligibilitate stabilite în Instrucțiunea anexată la prezentul Regulament;...

prestator de serviciu - autoritatea administrației publice locale de nivelul al doilea și a municipiului Bălți, precum și asociațiile obștești, fundațiile, instituțiile private Iară scop lucrativ. înregistrate în conformitate cu legislația, avînd domeniul de activitate în sfera socială....;

șef al Serviciului - persoana responsabilă de gestionarea Serviciului, angajata și eliberată din funcție de către prestatorul de serviciu, conform prevederilor legislației în vigoare;"

echipă multidisciplinară de specialiști - grup de specialiști din mai multe domenii (asistent social comunitar, lucrător social, medic de familie, pedagog, psiholog, psihiatru, kinetoterapeut etc.), care colaborează la soluționarea situațiilor de dificultate ale beneficiarului conform prevederilor managementului de caz;"

Potrivit pct. 8 din Regulamentul-cadru: "Prestatorul de serviciu are următoarele competențe: 2) stabilește, după caz, termenul de admitere a beneficiarului în Serviciu, în funcție de necesitățile de îngrijire și suport special ale acestuia; 3) aprobă Planul individualizat de asistență a beneficiarului;.... 5) prestează Serviciul în conformitate cu Standardele minime de calitate și potrivit prevederilor legislației; 6) asigură angajarea personalului în Serviciu conform Standardelor minime de calitate și cu respectarea legislației în vigoare; 7) respectă drepturile beneficiarilor în procesul de prestare a Serviciului; 8) respectă procedura de înregistrare și soluționare a plîngerilor privind Serviciul. în conformitate cu prevederile legale; 9) decide asupra suspendării sau încetării prestării Serviciului pentru beneficiar, în cazurile prevăzute de prezentul Regulament.

Potrivit pct. 47 din Regulamentul-cadru: "Monitorizarea și evaluarea serviciilor de asistență personală sînt realizate de către prestatorul de Serviciu, pentru a se asigura că serviciile corespund necesităților de asistență ale beneficiarului și Standardelor minime de calitate."

Potrivit pct. 48 din Regulamentul-cadru: "Șeful Serviciului monitorizează prestarea Serviciului, în conformitate cu planul individualizat de asistență, efectuînd un minimum de vizite la domiciliul beneficiarului: 1) dată la două săptămîni, pe parcursul primei luni de Ia admiterea în Serviciu; 2) lunar, pînă la împlinirea a șase luni de Ia admiterea în Serviciu; 3) dată la două luni, după expirarea a primelor șase luni de la admitere în Serviciu.

Potrivit pct. 49 din Regulamentul-cadru: "La fiecare vizită șeful Serviciului: 1) are o întrevedere individuală cu beneficiarul; 2) întocmește un raport de monitorizare cu privire la vizită, care este anexat la dosarul beneficiarului.

Potrivit pct. 50 din Regulamentul-cadru: "Șeful Serviciului întreprinde activități suplimentare de monitorizare și verificare în cazurile în care există suspiciuni de abateri sau abuz față de beneficiar."

Potrivit pct. 51 din Regulamentul-cadru: "În cazul în care șeful Serviciului constată existența circumstanțelor care impun modificarea serviciilor prestate beneficiarului, el convoacă echipa multidisciplinară pentru reevaluarea necesităților de asistență."

Potrivit pct. 8 și următoarele din Regulamentul-cadru: "Prestatorul de Serviciu deține și utilizează o procedură privind evaluarea și reevaluarea necesităților de asistență ale solicitanților și beneficiarilor Serviciului.

9. Evaluarea necesităților de asistență este realizată de o echipă multidisciplinară, formată din minimum trei specialiști din domenii ca: asistență socială, medicină, educație etc.

10. În procesul evaluării necesităților de asistență ale beneficiarului se va ține cont de adaptările mediului fizic în care el locuiește și activează, tehnologiile de asistare disponibile beneficiarului și suportul informai primit din partea rudelor, prietenilor și a comunității.

11. Evaluarea se realizează prin utilizarea unui formular standard, în conformitate cu managementul de caz, care include următoarele informații: autonomie personală și stare fizică, starea sănătății și medicație curentă, sănătate mintală, încadrarea într-o instituție educațională și angajarea în muncă, nevoi culturale și spirituale, relația cu familia și alte contacte sociale, membrii familiei sau alte persoane care locuiesc împreună cu beneficiarul și suportul primit din partea acestora, serviciile de care are nevoie beneficiarul și numărul de ore săptămînale necesare pentru fiecare tip de activitate.

12. Prestatorul de Serviciu informează beneficiarul despre dreptul său de a cere reevaluarea necesităților de asistență.

13. Reducerea numărului de ore ca rezultat al reevaluării necesităților de asistență se face cu notificarea prealabilă a beneficiarului sau, după caz, a reprezentantului său legal.

Potrivit pct. 53 din Regulamentul-cadru: ’’Prestarea serviciilor de asistență personală poate fi suspendată, pe o perioadă de maxim 6 luni, în unul dintre următoarele cazuri: 1) la cererea beneficiarului sau, după caz, a reprezentantului său legal; 2) la plasarea temporară a beneficiarului într-un serviciu rezidențial (la întreținerea deplină a statului); 3) la întrunirea temporară de către beneficiar a uneia sau a mai multe condiții prevăzute la pct. 54 subpct. 1)-4) din prezentul Regulament.

Potrivit pct. 54 din Regulamentul-cadru: ”Încetarea prestării serviciilor de asistență personală are loc în unul dintre următoarele cazuri: 1) beneficiarul nu mai întrunește criteriile de eligibilitate pentru Serviciu; 2) beneficiarul sau, după caz, reprezentantul său legal solicită personal încetarea prestării Serviciului; 3) beneficiarul este deservit la domiciliu de către lucrătorul social; 4) beneficiarul sau, după caz, reprezentantul său legal primește sau solicită stabilirea alocației pentru îngrijire și/sau însoțire, supraveghere, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare; 5) termenul pentru care beneficiarul a fost admis în Serviciu a expirat; 6) decesul beneficiarului.

Potrivit pct. 55 din Regulamentul cadru: ”Constatînd existența circumstanțelor prevăzute la pct. 53 sau 54 din prezentul Regulament, prestatorul de Serviciu emite o decizie privind suspendarea sau încetarea prestării serviciilor.”

Potrivit pct. 57 din Regulamentul-cadru: ”Serviciul este finanțat din următoarele surse: 1) bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și bugetul municipiului Bălți; 2) mijloace speciale; 3) alte surse, conform legislației în vigoare.

Potrivit pct. 59 din Regulamentul-cadru: ”Salarizarea personalului se efectuează în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, pentru volumul de timp efectiv lucrat.”

Potrivit pct. 57-60 din anexa nr, 2 la Hotărîrea Guvernului nr. 314 din 23.05.2012: ”Angajarea în calitate de asistent personal se tace cu acordul beneficiarului sau. după caz, a reprezentantului său legal.

58. Prestatorul de serviciu acordă beneficiarului suportul, necesar la identificarea unui asistent personal care dispune de capacitățile necesare pentru a răspunde necesităților de asistență ale acestuia. în acest scop prestatorul de serviciu ține un registru al persoanelor care doresc să devină asistenți personali.

59. Asistentul personal este angajat pe o normă corespunzătoare cu numărul de ore stabilit în planul individualizat de asistență al beneficiarului.

60. Asistentul personal poate presta maximum 40 ore pe săptămînă de asistență pentru un beneficiar. Un singur beneficiar, în funcție de necesitățile sale, poate fi deservit de mai mulți asistenți personali concomitent.”

Potrivit pct. 62 din anexa nr. 2 la Hotărîrea Guvernului nr. 314 din 23.05.2012: ’’Prestatorul de serviciu asigură respectarea legislației cu privire Ia angajarea și salarizarea asistentului personal al persoanei cu dizabilități.”, iar potrivit pct. 3 din Regulamentul-cadru: ’’Cheltuielile ce țin de organizarea și funcționarea serviciului social „Asistență personală” vor fi suportate de către prestatorii serviciului și se vor efectua în limita alocațiilor prevăzute anual în bugetele respective, precum și a mijloacelor provenite din donații, granturi și alte surse, conform legislației.

Cu titlu de concluzii, analizînd și coroborînd reglementările reproduse în raport cu situația din speță sau starea de fapt, constatăm că suspendarea sau încetarea prestării serviciilor de asistență personală pentru beneficiarul ***** nu poate fi dispusă de către prestatorul de serviciu oricum și oricînd, la discreția sa, ci doar în cazul în-care sunt întrunite condițiile speciale prevăzute de pct. 53 și 54 din Regulamentul cadru, adică doar în cazul în care: 1) beneficiarul nu mai întrunește criteriile de eligibilitate pentru Serviciu; 2) beneficiarul sau, după caz, reprezentantul său legal solicită personal încetarea prestării Serviciului; 3) beneficiarul este deservit Ia domiciliu de către lucrătorul social; 4) beneficiarul sau, după caz, reprezentantul său legal primește sau solicită stabilirea alocației pentru îngrijire și/sau însoțire, supraveghere, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare; 5) termenul pentru care beneficiarul a fost admis în Serviciu a expirat; 6) decesul beneficiarului.

Mai mult, pentru a fi dispusă încetarea prestării serviciului trebuie să fie întrunită și consumată, una din condițiile speciale prevăzute de pct. 54 din Regulamentul-cadru, astfel încît, prestatorul de serviciu, în lipsa unei evaluări individuale a beneficiarului, nu are de unde să știe că beneficiarul ***** nu mai întrunește criteriile de eligibilitate, a renunțat la serviciu, serviciul a fost înlocuit cu o alocație sau faptul că beneficiarul a decedat. Cu alte cuvinte, mai întîi trebuie să fi incidență una din situațiile descrise la pct. 54 din Regulamentul-cadrul și abia mai tîrziu (postum), prestatorul de serviciu dobândește dreptul de a înceta prestarea serviciului de asistent personal în raport cu beneficiarul concret, implicit dreptul de a înceta raporturile de muncă cu

asistentul personal angajat și numai dacă a fost respectate întocmai procedurile prevăzute de Regulamentul-cadru.

De asemenea, reieșind din reglementările reproduse, constată faptul că modificarea volumului serviciului în raport cu beneficiarul sau reducerea numărului de ore pentru fiecare tip de activitate poate avea loc, doar după parcurgerea unei .proceduri complexe de reevaluare a necesităților de asistență a beneficiarilor Serviciului, care urmează a fi parcursă și efectuată în conformitate cu exigențele pct. 8, 9, 10, 11 din Regulamentul-cadru și nicidecum în temeiul unor indicații sau decizii discreționare și unilaterale ale prestatorului de serviciu.

Astfel, din analiza pct. 8-11 din Regulamentul-cadru înțelegem că la baza reducerii numărului de ore, cu atât mai mult (a fortiori). Ia baza încetării acordării serviciului social de asistent personal, stau în mod primordial necesitățile de asistență ale beneficiarului și nicidecum deciziile discreționare, lipsite de orice transparență ale DGAMS (luate în baza unor indicații obscure, sau deciziile de culoar din cadrul Primăriei municipale, care, aparțin unor persoane străine de beneficiarii și sistemul SSAP). Cu alte cuvinte, Ia baza reevaluării beneficiarilor SSAP stau anume necesitățile acestor beneficiari și nu voința unor funcționari publici din cadrul Primăriei municipale (care, după aprobarea bugetului s-au trezit că nu mai au bani pentru susținerea acestui serviciu).

Reieșind din exigențele pct. 8-11 din Regulamentul-cadru, se constată că prin Ordinul DGAMS nr. 268-p din 12.02.2024, Decizia DAS Ciocana nr. 86 din 20.02.2024 și Decizia DGAMS nr. 01-04/1-904 din 27.03.2024 de respingere a cererii prealabile (actele-administrative contestate), a -fost ignorată procedura de reevaluare a beneficiarului *****, deoarece nici măcar sora beneficiarului și asistentul personal, Șușchevici Liuba, nu a fost informată despre inițierea acestei proceduri, și anume: 1. Inițiatorul și scopul reevaluării (necesitățile lui ***** - sau deficitul bugetului municipal); 2. Componența echipei multidisciplinare; 3. Cîte vizite au fost efectuate și vor fi efectuate la domiciliu în scopul reevaluării; 4. Cine și de cîte ori se va vedea și va discuta nemijlocit cu beneficiarul *****; 5. Care este mediul în care locuiește *****; 6. Ce plan individual de asistență urmează beneficiarul *****, care sunt progresele, eventual regresele; 7. Tehnologiile de asistare disponibile beneficiarului și suportul informai primit din partea rudelor, prietenilor și a comunității; 8. Starea sănătății și medicație curentă, sănătate mintală; 9. Eventuala încadrare într-o instituție educațională și angajarea în muncă, nevoi culturale și spirituale; 10. Relația cu familia și alte contacte sociale; 11. Membrii familiei sau alte persoane care locuiesc împreună cu beneficiarul și suportul primit din partea acestora, serviciile de care are nevoie beneficiarul și numărul de ore săptămînale necesare pentru fiecare tip de activitate.

Cu privire la neplata salariului cuvenit asistentului personal și pretinsa lipsă a mijloacelor financiare pentru acest scop, ținem să subliniem în fața instanței faptul că chestiunile legate de finanțarea serviciului nu sunt opozabile nici beneficiarului SSAP (speță *****) și nici asistentului personal (în speță Șușchevici Liuba), aceste chestiuni urmând a fi soluționate în mod exclusiv de către prestatorul de serviciu, care este obligat în temeiul legii (art. 12 alin. (4) din Legea asistenței sociale nr. 547 din 25 decembrie 2003 raportat la pct. 3, 57 și 59, 62 din Regulametul-cadru) să prevadă în bugetul autorității publice locale (în speță Primăria

municipiului Chișinău} suficiente fonduri pentru acoperirea tuturor cheltuielilor legate de buna funcționare a serviciului social de ''asistent personal".

În acest context, subliniază că autoritatea publică, DGAMS, nu posedă nici un temei legal și nici un temei faptic pentru a dispune încetarea plății salariilor, reducerea salariilor asistenților personali, sau, cu atît mai mult (a fortiori} încetarea serviciului social, din motiv că în bugetul municipiului Chișinău nu sunt' suficienți bani pentru acest serviciu (se pot finanța, mai puține concerte de exemplu). Aceste aspect nu ridică problema legalității sau funcționalității serviciului social de ''Asistent Personal", ci chestiuni legate de oportunitate, de managementul finanțelor publice și asigurarea îndeplinirii obligațiilor prestatorului de serviciu în raport cu obligațiile legale stabilite în sarcina sa (obligația de a pune în executare legea așa cum este ea și de a identifica surse de finanțare, de a evalua costurile bunei funcționări a SSAP și a prevedea din timp aceste cheltuieli în cadrul bugetelor care se aprobă}. Cu alte cuvinte, este inadmisibil ca anume persoanele cu dizabilități și asistenții lor personali să sufere de pe urma unui management defectuos a finanțelor publice și a unor dispute cu tentă politică dintre autoritățile publice locale și autoritățile guvernamentale. Dacă nu sunt bani în bugetul municipiului Chișinău pentru acest serviciu, este necesar de investigat și de stabilit cauza acestei lipse sau deficit, este necesar de purtat o comunicare vie și productivă cu autoritățile guvernamentale (de cerut finanțare suplimentară} și nu de dispus în mod abuziv economisirea finanțelor publice pe seama persoanelor cu dizabilității și a asistenților personali (care și așa sunt prost plătiți).

În acest context subliniază că, Decizia Comisiei pentru Situații Excepționale a municipiului Chișinău nr. 7 din 29.12.2023 prin care prestatorul de serviciu a fost obligat să "mențină" serviciul social de "asistență personală" (nu să reducă SSAS - nota noastră) în limita bugetului disponibil, (adică, actul administrativ cu caracter normativ în temeiul căruia au fost emise actele administrative individuale, inclusiv cele contestate în prezenta speță) a fost constatată ca fiind netemeinică și ilegală în temeiul Deciziei Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova din 31.01.2024.

Conchide că, Ordinul DGAMS nr. 268-p din 12.02.2024, Decizia DAS Ciocana nr. 86 din 20.02.2024 și Decizia DGAMS nr. 01-04/1-904 din 27.03.2024 de respingere a cererii prealabile (actele administrative contestate) prin care, persoana cu dizabilitate *****, a fost limitat ilegal și neîntemeiat în beneficiul Serviciului social de "asistență personală", respectiv, a fost dispusă încetarea raporturilor de muncă cu asistentul personal Șușchevici Liuba, urmează a fi anulate ca fiind ilegale, deoarece au fost emise cu încălcarea pct. 8-11 din Regulamentul-cadru, adică a procedurii de reevaluare prealabilă a necesităților beneficiarului SSAP *****, precum și cu încălcarea pct. 3 și 62 din anexa 2 raportat la pct. 54 din Regulamentul-cadru, nefiind admisibilă încetarea SSAP în beneficiul lui *****, respectiv, încetarea raporturilor de muncă și încetarea achitării salariului către asistentul personal Șușchevici Liuba, doar din motivul lipsei banilor în bugetul municipal (indiferent de cauză ~ acestea nu sunt chestiuni de legalitate, ci de oportunitate și management inopozabile beneficiarilor SSAP) și fără a fi întrunite în prealabil condițiile de încetare a serviciului prevăzute la pct. 54 din Regulamentul-cadru.

Prin urmare, reclamanta Suşchevici Liuba a solicitat: 1. Anularea Deciziei Direcției Generale Asistență Medicală și Socială (în continuare DGAMS) nr. 268-p din 12.02.2024 prin care, a fost încetat ilegal și neîntemeiat Serviciul de Asistent Personal prestat în beneficiul persoanei cu dizabilitate ***** și a fost încetat ilegal și neîntemeiat contractul individual de muncă încheiat cu asistentul personal Șușchevici Liuba începînd cu 01.03.2024;

2. Anularea Deciziei Direcției Asistență Socială sectorul Ciocana (subdiviziune teritorială a DGAMS) nr. 86 din 20.02.2024 prin care, a fost suspendat ilegal și neîntemeiat Serviciul de Asistent Personal prestat în beneficiul persoanei cu dizabilitate *****, respectiv, a fost suspendate ilegal și neîntemeiat efectele juridice ale contractului individual de muncă încheiat cu asistentul personal Șușchevici Liuba începînd cu 01.03.2024 și pînă la 31.08.2024;

3. Anularea Deciziei DGAMS nr. 01-04/1-904 din 27.03.2024 prin care, în esență, au fost respinse cerințele înaintate de reclamantă în temeiul cererii prealabile;

4. Obligarea DGAMS să prezinte instanței și reclamantei dosarul administrativ, respectiv, să furnizeze reclamantului informația solicitată în temeiul cererii prealabile formulate, adică, a Deciziei motivate a Direcției Asistență Socială sectorul Ciocana (subdiviziune teritorială a DGAMS) nr. 86 din 20.02.2024, precum și a tuturor actelor administrative preparatorii care au stat la baza emiterii actelor administrative individuale contestate.

5. Compensarea în temeiul art. 94 și 96 din CPC a tuturor cheltuielilor de judecată ce vor fi suportate de către reclamanta Șușchevici Liuba în legătură cu derularea prezentului proces de judecată de la DGAMS.

La data de 23 august 2024, autoritatea publică pârâtă Direcția Generală Asistență Medicală și Socială a prezentat referința pe marginea acțiunii prin care solicită respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată. (f.d. 111-113)

În motivarea poziției a indicat că, la data de 05.03.2024, reclamanta Liuba Șușchevici a depus cerere prealabilă privind anularea ordinului DGAMS nr. 71-b din data de 28.02.2024 și Cerere privind prelungirea Contractului individual de muncă (CIM). La data de 21.03.2024, DGAMS a expediat Răspunsurile cu nr. 1-04/1-630 și nr. 1-04/1-623, prin care s-a dispus respingerea cererii, conform art. 16 și 167 alin. (2) ale Codului Administrativ.

Informează că DGAMS a emis Ordinul nr.2-b din 03.01.2024, care a fost operat ca urmare a recomandărilor Comisiei pentru Situații Excepționale (CSE) a Municipiului Chișinău. Decizia CSE a Municipiului Chișinău nr.7 din 29.12.2023, are drept temei juridic prevederile Regulamentului Comisiei Situații Excepționale a Republicii Moldova, aprobat în baza HG nr.1340/2001 „Cu privire la Comisia pentru situații excepționale”, pct.4 al Dispoziției nr.5/2022 a CSE a Autorităților Administrației Publice Locale, art.29 (2), art.32 (1) din Legea nr,43 6/2006 „Privind administrația publică locală”, art. 15 (1), art. 16 (1) din Legea nr. 13 6/2016 „Privind statutul Municipiului Chișinău” și Legii privind regimul stării de urgentă, de asediu și de război nr.212/2004; dar și Nota informativă nr.47/02-9/231 din 29.12,2023, prezentată de Direcția Generală Finanțe a Consiliului Municipal Chișinău, Nota informativă nr. 1-04/2/-1789 din 29.12.2023 a DGAMS și Nota informativă a Direcției generale pentru protecția drepturilor copilului nr.61/16-6/1237 din 28.12.2023.

Aduce la cunoștință că în urma Reformei sistemului de asistență socială, numită „Restart” prin care s-a modificat Legea Fondului de susținere a populației nr.827/2000, a fost stopată finanțarea pachetului minim de servicii sociale și a altor măsuri de asistență socială, stabilite de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, și/sau a remunerației/sporului pentru personalul din domeniul asistenței sociale care participă la proiecte sociale finanțate din surse externe. Rezultatul implementării reformei „Restart” este lipsa suportului financiar exclusiv direcționat către Municipiul Chișinău și UTA Găgăuzia din partea autorităților centrale, fapt ce cauzează dificultăți de gestionare și finanțare a persoanelor cu dizabilități din Municipiul Chișinău, și face imposibilă acceptarea acestora în Serviciul asistență personală (conform HG nr. 314/2012 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Asistență personală” și a Standardelor minime de calitate).

Reiterează că, Reforma „RESTART” (Legea nr. 256/2023 pentru modificarea unor acte normative) a lezat drepturile asistenților personali și a beneficiarilor de Serviciul social „Asistență personală” din Municipiul Chișinău prin faptul că nu s-a asigurat accesul uniform și echitabil al populației vulnerabile la serviciile sociale, iar statul nu și-a luat angajamentul să întrețină acest Serviciu social din Municipiul Chișinău în raport cu asistenții personali și beneficiarii din alte localități ale Republicii Moldova.

Astfel, DGAMS, prin Ordinul 2-b din 03.01.2024, a dispus: instituirea moratoriului temporar pentru ocuparea funcțiilor vacante ale Serviciului social de asistență personală până la data de 31.12.2024; preavizarea și încetarea Contractelor individuale de muncă cu asistenții personali care au atins limita de vârstă conform art. 86 alin. (1) lit. y^1) din Codul Muncii; preavizarea și încetarea Contractelor individuale de muncă a asistenților personali, finanțați anterior din pachetul minim de servicii.

De asemenea, informează că au fost interpretate eronat dispozițiile Ordinului nr. 2-b din 03.01.2024, astfel DGAMS conform Ordinului supra a dispus preavizarea și încetarea Contractelor individuale de muncă cu salariații care cad sub incidența art. 86 li, y^1) din Codul Muncii: „Concedierea este admisă în cazul deținerii de către salariat a statutului de pensionar pentru limita de vârstă”.

Încetarea raporturilor de serviciu ale salariatului conform art. 86 alin. (1) lit. y^1) din Codul Muncii nu constituie o încălcare a dreptului la muncă, iar exercitarea acestui drept a angajatorului este stipulate expres prin lege și nu comportă un caracter imperativ. Încheierea contractului individual de muncă pe durată determinată nu exclude dreptul angajatorului de a înceta raporturile de muncă din inițiativă proprie înainte de expirarea termenului pentru care a fost încheiat, dacă salariatul deține statutul de pensionar pentru limită de vârsta. La încheierea contractului individual de muncă pe durată determinată ambele părți contractante și-au exteriorizat benevol voința de a-l încheia, folosindu-se de dreptul de a negocia condițiile/clauzele contractuale.

Subsidiar, menționează și Decizia Curții Constituționale nr. 61 din 19 iunie de inadmisibilitate a sesizării privind excepția de neconstituționalitate a articolul 86 alin. (1) lit. y^1) din Codul muncii al Republicii Moldova, care la art. 32 are următoarele aprecieri: „desfacerea

contractului individual de muncă din inițiativa conducătorului, dacă angajatul are statut de pensionar este prevăzută de Codul Muncii. De asemenea, Codul Muncii prevede că persoanele concediate în baza articolul 86 alin. (1) lit. y^1) pot fi angajate pe o durată determinată conform articolului 55 alin. (1) lit.f). Legislatorul a prevăzut, totuși, o posibilitate a angajatorului de a continua un contract individual de muncă pe o durată determinată cu persoanele pensionate pentru limită de vârstă, lăsând la discreția angajatorului continuarea raporturilor de muncă cu acestea".

De asemenea, în ceea ce ține de acțiunile Comisiei Situații Excepționale a Republicii Moldova (CSE), informează că din data de 24.02.2022, Parlamentul Republicii Moldova a declarant starea de urgență din cauza riscurilor noi cauzate de invadarea Ucrainei de către Rusia, care a durat până la data de 31.12.2023, astfel legalitatea Deciziei adoptate de către CSE din data de 31.01.2024 nu are temei legal, deoarece conform HG nr. 1340/2001 cu privire la Comisia pentru situații excepționale, Comisia CSE emite decizii doar pe perioada stării de urgență.

Totodată, menționează că potrivit HG nr. 271/2004 cu privire la modificarea unor acte normative (privind instituirea Serviciului social „Asistență personală" cu specializare înaltă în cadrul Agenției pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare înaltă), a fost modificată HG nr. 955/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare înaltă și reorganizarea unor instituții publice aflate în gestiunea acesteia.

Astfel, beneficiarii Serviciului social „Asistență personală" precum și angajații în calitate de asistenți personali, urmează să fie transferați în cadrul Agenției pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specializare înaltă, conform HG nr. 955/2023, pct. alin. 4): „organizează Serviciul social „Asistență personală" cu specializare înaltă și prestează serviciul social de asistență personală, în cazul în care un asemenea serviciu nu poate fi organizat și gestionat de către autoritățile administrației publice locale, în raza administrativ-teritorială stabilită de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale".

Menționează că la data de 19.04.2024, reclamanta Liuba Șușchevici, a depus o cerere privind confirmarea activității în cadrul DGAMS, în calitate de asistent personal al Serviciului social „Asistență personală", fapt ce rezultă că reclamanta este angajată în calitate de Asistent personal pentru beneficiarul Piotr Gratii, în cadrul Agenției pentru Gestionarea Serviciilor Sociale cu Specialitate înaltă.

Prin urmare, autoritatea publică pârâtă DGAMS solicită respingerea integrală a cererii de chemare în judecată înaintată de către Liuba Șușchevici împotriva DGAMS cu privire la anularea actului administrativ individual, ca fiind inadmisibilă și neîntemeiată.

În ședința de judecată:

În ședința de judecată, reclamanta Susechevici Liuba și reprezenrtantul său avocatul Cimpoi Ruslan, au susținut argumentele expuse în acțiunea depusă și a solicitat admiterea acesteia.

În ședința de judecată, reprezentantul autorității publice pârâte Direcția Generală Asistență Medicală și Socială, Condorachi Elena, a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată.

Aprecierea instanței de judecată:

Examinând acțiunea reclamantei Suşchevici Liuba, audiind explicațiile participanților la proces, studiind argumentele pârâtului, probele administrate în ansamblul şi interconexiunea lor, normele legii aplicabile, instanța de judecată constată că acțiunea este parțial admisibilă şi pasibilă de a fi respinsă, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 189 alin. (1) şi (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere.

Conform art. 2 alin. (1) din Codul administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanţilor la raporturile administrative, atribuţiile autorităţilor publice administrative şi ale instanţelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligaţiile participanţilor în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ.

Conform art. 3 din Codul administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

Conform art. 18 din Codul administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

Noțiunea de „act administrativ” este reglementată în legislația națională, cât și în Rezoluția (77) 31 Cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, statuează că, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice și care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Conform art. 219 din Codul administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi. Instanţa de

judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces. Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces. Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

Cu referire la admisibilitate:

În sensul art. 20 și art.189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană poate înainta o acțiune în contencios administrativ, dacă revendică încălcarea prin activitatea administrativă a unei autorități publice a unui drept legitim sau a unei libertăți stabilită prin lege. Cu privire la acțiunea în contencios administrativ decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform Codului administrativ.

Conform art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Prin prisma art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligaţii, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Astfel, prin urmare, ordinul Direcției Generale Asistență Medicală și Socială nr. 268-p din 12 februarie 2024, este un act administrativ individual defavorabil emis în privința d-nei Suşchevici Liuba.

De asemenea, urmează a fi reținut că decizia Direcției Asistență Socială sectorul Ciocana nr. 86 din 20.02.2024 este un act administrativ individual emis în privința lui *****, nefiind destinat reclamantei Suşchevici Liuba.

Instanța de judecată reține că, admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ este condiționată *inter alia* de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice.

Potrivit art. 17 din Codul administrativ, prevede că, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 39 din Codul administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o

autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente. Instanța menționează că la art. 17 se dă noțiunea dreptului vătămat, în sens material, iar noțiunea ”*revendică încălcarea”* din dispozițiile normelor art. 189 și art. 207 alin. (1) lit. e) Cod administrativ, relevă un aspect procesual și se referă la dreptul reclamantului de a înainta acțiunea în contencios administrativ.

Conform art.206 alin. (l) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: lit. b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare).

Reclamantul are dreptul la înaintarea acțiunii în contencios administrativ ori de câte ori se deduce la o examinare în prima facie - circumstanțele din cererea sa, acte, dosar administrativ etc. – probabilitatea (posibilitatea) lezării unui drept al său prin actul administrativ individual contestat.

Probabilitatea că dreptul subiectiv ar putea fi vătămat este prezumată de fiecare dată când o persoană este destinatar (art. 11 alin. (2) enunțul 1) al actului administrativ individual defavorabil sau este terț.

Reclamanta Sușchevici Liuba este destinatarul doar a ordinului Direcției Generale Asistență Medicală și Socială nr. 268-p din 12.02.2024, pe când decizia Direcției Asistență Socială sectorul Ciocana nr. 86 din 20.02.2024 este un act administrativ individual emis în privința lui ***** și nu o vizează pe Șușchevici Liuba.

Noțiunea „*revendică încălcarea*” nu echivalează cu noțiunea „*vătămarea dreptului*”. ”Revendicarea încălcării” justifică dreptul reclamantului în sens procesual de a înainta acțiunea în contencios administrativ, iar „vătămarea dreptului” se dovedește prin probațiune, fiind o problemă de fond.

Astfel, constatarea vătămării dreptului de fiecare dată trebuie să fie un element de fond, altfel, acțiunea trebuie examinată în fond de către instanța competentă pentru a nu îngrădi accesul la justiție (art. 6 CEDO, 20 Constituția RM, art. 39 CA).

În conformitate cu art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, cu excepţia cazurilor prevăzute la alin. (2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

În temeiul art. 191 alin.(1) din Codul administrativ, controlul de legalitate a actelor Direcției Generale Asistență Medicală și Socială este de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, or aceste acte nu se regăsesc în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art. 191 din Codul administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Mai mult, acțiunea înaintată de către reclamant reprezintă o acțiune în contestatare, în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ. Or, obiectului acțiunii în contestatare constă în anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual.

În conformitate cu art. 165 alin. (1) din Codul administrativ, cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual ori a

respingerii petiției. Daca autoritatea publică nu soluționează cererea în termenul prevăzut de prezentul cod, cererea prealabilă poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului.

În sensul enunțat, art. 209 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ prevede că, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia.

Potrivit art. 208 alin. (2) din Codul administrativ, dacă autoritatea publică competentă decide cu privire la cererea prealabilă, deși termenul pentru depunerea cererii prealabile nu a fost respectat, acțiunea în contenciosul administrativ este oricum admisibilă. Această prevedere nu se aplică în cazul în care printr-un act administrativ individual este favorizat un terț.

Prin urmare, instanța notează că, reclamantul la data de 26 martie 2024 s-a adresat cu cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei DGAMS nr. 268-9 din 12.02.2024 și a deciziei Direcției Asistență Socială sectorul Ciocana nr. 86 din 20.02.2024.

La data de 27 martie 2024, Direcția Generală Asistență Medicală și Socială a emis răspunsul nr. 1-04/1-904 prin care a respins cererea prealabilă.

Urmează a fi reținut că, acțiunea în contencios administrativ privind anularea deciziei DGAMS nr. 268-9 din 12.02.2024 și a deciziei Direcției Asistență Socială sectorul Ciocana nr. 86 din 20.02.2024 a fost înaintată la data 02 mai 2024, ca urmare a respectării procedurii prealabile, fapt ce denotă respectarea termenului de înaintare a acțiunii de către reclamanta Sușchevici Liuba.

Instanța de judecată a constatat că acțiunea în contencios administrativ depusă de Sușchevici Liuba împotriva Direcției Generale Asistență Medicală și Socială cu privire la anulare deciziei Direcției Asistență Socială sectorul Ciocana nr. 86 din 20.02.2024, urmează a fi declarată inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ al RM, deoarece reclamanta nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ al RM.

Totodată, în rest în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, instanța de judecată a constatat că alte motive de inadmisibilitate în privința acțiunii în contencios administrativ înaintată de Sușchevici Liuba nu se regăsesc, prin urmare, acțiunea în partea anulării deciziei DGAMS nr. 268-9 din 12.02.2024 este admisibilă.

Cu referire la temeinicia acțiunii:

Reieșind din materialele dosarului, instanța de judecată a stabilit că, la 10 februarie 2015, a fost încheiat contractul individual de muncă nr. 1047/15 între Direcția Generală Asistență Socială în calitate de angajator și Sușchevici Liuba în calitate de salariat, ultima a fost angajată în calitate de asistent personal. La 10 februarie 2017 a fost semnat acordul suplimentar de modificare a contractului individual de muncă nr. 1047/15 din 10.02.2015. (f.d.20)

La 10 februarie 2023 a fost semnat acordul suplimentar de modificare a contractului individual de muncă nr. 1047/15 din 10.02.2015 prin care perioada încheierii contractului cuprinde 10.02.2023 – 09.02.2024. (f.d.26)

Prin ordinul nr. 268-p din 12.02.2024 emis de Direcția Generală Asistență Medicală și Socială s-a prelungit contractul individual de muncă nr. 1047/15 din 10.02.2015 încheiat cu dna Suşchevici Liuba pentru perioada 10.02.2024-29.02.2024, fiind preavizată reclamanta conform art. 184 alin.(1) lit. c) al Codului Muncii al RM despre încetarea contractului individual de muncă la data de 29.02.2024. (f.d.28)

Avocatul Cimpoi Ruslan, în interesele reclamantei Suşchevici Liuba a expediat prin poștă în adresa autorității publice pârâte Direcția Generală Asistență Medicală și Socială cererea prealabilă prin care a solicitat anularea ordinului nr. 268-p din 12.02.2024 emis de Direcția Generală Asistență Medicală și Socială, care a fost recepționată de autoritatea publică pârâtă la data de 26.03.2024. (f.d.30,31)

Prin răspunsul autorității publice pârâte Direcția Generală Asistență Medicală și Socială nr. 1-04/1-904 din 27.03.2024 a fost respinsă cererea prealabilă depusă de partea reclamantă.

Autoritatea publică a invocat, în esență, că ordinul nr. 268-p din 12.02.2024, contestat de reclamantă, a fost emis în contextul dificultăților bugetare generate de implementarea reformei sistemului de asistență socială „Restart", lansată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, care a modificat Legea Fondului de susținere a populației nr. 827/2000 și a stopat finanțarea pachetului minim de servicii sociale, inclusiv a remunerațiilor pentru personalul implicat în proiecte sociale finanțate extern. În acest context, Direcția Generală Asistență Medicală și Socială a menționat că aceste schimbări legislative au creat impedimente majore în organizarea și funcționarea Serviciului social „Asistență personală", limitând posibilitatea prelungirii sau modificării contractelor individuale de muncă ale asistenților personali din cauza lipsei suportului financiar. Totodată, DGAMS a informat că a inițiat procesul de identificare a unor soluții optime pentru menținerea funcționalității Serviciului. (f.d.32-33)

Prin urmare, la data de 02 mai 2024, Suşchevici Liuba s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Generale Asistență Medicală și Socială cu privire la contestarea actelor administrative individuale defavorabile. (f.d.4-9)

Conform **art. 15 alin. (1) lit. c) din Legea asistenței sociale nr. 547 din 25.12.2003**, personalul din sistemul de asistență socială include: c) personal cu studii medii și competențe de asistență și îngrijire (asistent parental profesionist, părinte-educator, asistent personal, asistent familial, lucrător social și altele).

Potrivit **pct. 13 din Regulamentul-cadru privind organizarea şi funcţionarea Serviciului social „Asistenţă personală" şi a Standardelor minime de calitate aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 314 din 23.05.2012,** poate fi angajată în funcţia de asistent personal orice persoană, inclusiv unul din membrii familiei sau rudele beneficiarului, care îndeplineşte cumulativ următoarele condiţii: 1) are vîrsta minimă de 18 ani; 3) nu a fost condamnată pentru săvîrşirea unei infracţiuni care ar face-o incompatibilă cu exercitarea ocupaţiei de asistent personal; 4) are capacitate deplină de exerciţiu; 5) starea de sănătate corespunde cerinţelor funcţiei ocupate.

Conform **pct. 39 din din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 314 din 23.05.2012,** după terminarea cursului de instruire iniţială de către candidatul pentru

funcţia de asistent personal, prestatorul de Serviciu încheie cu acesta contractul individual de muncă.

Punctul 57 din Regulamentul aprobat prin H.G. nr. 314 din 23.05.2012 prevede că, angajarea în calitate de asistent personal se face cu acordul beneficiarului sau, după caz, a reprezentantului său legal.

Potrivit **art. 29 din Legea nr. 123 din 18.06.2010 cu privire la serviciile sociale**, litigiile în domeniul prestării serviciilor sociale care nu pot fi soluţionate în condiţiile unei concilieri amiabile între părţile interesate sînt referite spre soluţionare instanţelor de judecată, conform legislaţiei.

Actele administrative prin care sînt lezate drepturile sau interesele legitime ale persoanei fizice sau juridice implicate în raporturi din domeniul prestării serviciilor sociale pot fi atacate în instanţa de contencios administrativ.

Articolul 81 din Codul Muncii prevede că, contractul individual de muncă poate înceta: a) în circumstanţe ce nu depind de voinţa părţilor (art.82, 305 şi 310); a[1]) prin acordul scris al părţilor (art. 82[1]); b) la iniţiativa uneia dintre părţi (art.85 şi 86).

În toate cazurile menţionate la alin.(1), ziua încetării contractului individual de muncă se consideră ultima zi de muncă.

Contractul individual de muncă încetează în temeiul ordinului (dispoziţiei, deciziei, hotărîrii) angajatorului, care se aduce la cunoştinţa salariatului, sub semnătură sau prin altă modalitate care permite confirmarea recepționării/înștiințării, cel tîrziu la data eliberării din serviciu, cu excepția cazului în care salariatul nu lucrează pînă în ziua eliberării din serviciu (absenţă nemotivată de la serviciu, privaţiune de libertate etc.). Ordinul (dispoziţia, decizia, hotărîrea) angajatorului cu privire la încetarea contractului individual de muncă trebuie să conţină referire la articolul, alineatul, punctul şi litera corespunzătoare din lege.

Conform **art. 83 alin. (5) din Codul muncii,** contractul individual de muncă pe durată determinată poate înceta înainte de termen în cazurile prevăzute la art. 82, 82[1], 85 şi 86.

Potrivit **art. 86 alin. (1) lit. y[1]) din Codul muncii**, concedierea – desfacerea din iniţiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum şi a celui pe durată determinată – se admite pentru următoarele motive: y[1]) deţinerea de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vîrstă.

Articolul 184 alin.(1) lit. c) din Codul muncii prevede că, angajatorul este obligat să preavizeze salariatul, prin ordin (dispoziţie, decizie, hotărîre), sub semnătură sau prin altă modalitate care permite confirmarea recepționării ordinului de fiecare salariat vizat, despre intenţia sa de a desface contractul individual de muncă încheiat pe o durată nedeterminată sau determinată, în următoarele termene: c) cu 14 zile calendaristice înainte – în caz de concediere din motivul deținerii de către salariat a statutului de pensionar pentru limită de vârstă (art. 86 alin. (1) lit. y[1]) și art. 301 alin. (1) lit. c).

Din analiza materialelor cauzei, instanța de judecată reține că, în contextul implementării reformei sistemului de asistență socială „Restart” – lansată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale și concretizată prin Legea nr. 256/2023 – a fost stopată finanțarea pachetului minim de

servicii sociale, inclusiv a celor destinate personalului implicat în proiecte sociale finanțate din surse externe. Această reformă a generat un deficit bugetar semnificativ la nivelul autorităților locale, în special în municipiul Chișinău, afectând funcționarea și organizarea Serviciului „Asistență personală”.

Ca urmare, prin Ordinul DGAMS nr. 2-b din 03.01.2024, s-a dispus: - instituirea moratoriului temporar pentru ocuparea funcțiilor vacante ale Serviciului social de asistență personală, până la data de 31.12.2024; - preavizarea și încetarea Contractelor individuale de muncă cu salariații care cad sub incidența art. 86 lit. y)[1] din Codul muncii; - preavizarea și încetarea contractelor asistenților personali finanțați anterior din pachetul minim de servicii, motivat de existența unei situații de forță majoră legată de abrogarea acestuia. (f.d. administrativ 11)

Ulterior, prin Ordinul nr. 268-p din 12.02.2024, DGAMS a dispus, în temeiul art. 82 lit. j) art. 86 lit. y)[1] din Codul muncii, încetarea contractului individual de muncă din inițiativa DGAMS al reclamantei Sușchevici Liuba începând cu data de 29 februarie 2024.

Analizând circumstanțele de fapt, argumentele părților și prevederile legale incidente speței, instanța de judecată constată că, ordinul Direcției Generale Asistență Medicală și Socială nr. 268-p din 12.02.2024 este legal, întrucât a fost emis în baza prevederilor art. 86 alin. (1) lit. y[1]) din Codul Muncii și se aplică independent de voința salariatului, iar lipsa acordului de prelungire a raportului de serviciu a ambelor părți exclude prelungirea raportului de serviciu, nu există elemente de discriminare, întrucât măsura este obiectivă, generală și conformă cadrului legal. Or, reclamanta Sușchevici Liuba în momentul emiterii ordinului Direcției Generale Asistență Medicală și Socială nr. 268-p din 12.02.2024 deținea statutul de pensionar pentru limita de vârstă.

Cu referire la argumentele reclamantei întemeiate pe pretinsa apreciere subiectivă a circumstanțelor de fapt constatate de autoritate, instanța de judecată ajunge la concluzia că argumentele părții reclamante în acest sens sunt întemeiate pe interpretarea eronată a normelor de drept material aplicabile.

Or, potrivit art.137 din Codului administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar şi doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

În esență dreptul discreționar al autorității publice este de a permite autorităţii să răspundă flexibil la diferite probleme. În acest fel, autoritatea publică poate lua decizii individuale în cadrul unui cadru legal, făcând astfel posibilă realizarea unui echilibru între obiectivul legal

abstract şi circumstanțele reale a unei situații concrete. În special, discreția oferă un loc pentru un test de rapiditate şi echitate. La discreția autorității, trebuie să fie determinată o consecință legală din mai multe măsuri posibile, permise în fiecare caz.

Potrivit art.225 alin.(2) Cod administrativ, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Prin prisma prevederilor Codului administrativ, instanțele de judecată nu doar verifică legalitatea unui act administrativ, ci realizează verificarea exercitării de către autoritatea publică a întregii activități, a dreptului discreționar. Prin dreptul discreționar al autorității publice se subînțelege puterea de care dispune autoritatea publică, în baza legii, să hotărască fie necesitatea actului însuși, fie cuprinsul lui, fie momentul adoptării lui, în funcție de interesul general pe care trebuie sa-l satisfacă continuu și permanent serviciul public.

Raportând normele legale precitate la circumstanțele faptice stabilite, instanța judecătorească a ajuns la concluzia că, la emiterea actului contestat de reclamant, autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreționar, luând în considerare toate faptele relevante, respectând limitele legale ale dreptului discreționar, conform scopului acordat prin lege.

Temeiurile invocate de către reclamant întru anularea actului administrativ contestat, nu ating nivelul minim pentru a fi considerate de către instanța de judecată ca temeiuri suficiente pentru anularea deciziei contestate. Or, simplul dezacord al reclamantului cu ordinul Direcției Generale Asistență Medicală și Socială nr. 268-p din 12.02.2024 privind desfacerea contractului individual de muncă emis în privința reclamantei Sușchevici Liuba nu constituie un motiv suficient pentru anularea actului administrativ.

În contextul celor relatate, instanța subliniază că, pentru a fi anulat un act administrativ, reclamantul exercitând dreptul său la acțiune, urmează nu doar la general să-și expună dezacordul cu activitatea administrativă, ci să-și întemeieze cererea de chemare în judecată pe prevederile exprese a legii: 1) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii, să indice expres care anume norme legale, în viziunea lui, au fost încălcate; 2) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței, urmează să facă referire la normele juridice care reglementează competența, astfel, încât să dovedească încălcarea acesteia; 3) în cazul în care invocă că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite, urmează să indice expres normele procedurale care au fost încălcate.

Prin prisma circumstanțelor expuse și prevederilor legale enunțate supra, instanța de judecată constată, la caz, netemeinicia cerințelor reclamantei privind anularea ordinului Direcției Generale Asistență Medicală și Socială nr. 268-p din 12.02.2024 privind desfacerea contractului individual de muncă emis în privința reclamantei Sușchevici Liuba, iar alegațiile invocate în susținerea acțiunii poartă caracter formal, nefiind confirmate prin probe pertinente și concludente, au fost combătute prin argumentele autorității publice pârâte și actele prezentate

Suplimentar, instanţa de judecată remarcă prevederile art. 6 § 1 din CEDO, care oglindeşte că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

Instanța nu se expune asupra fiecărui argument invocat de participanții la proces, ținând cont de Avizul nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni, în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, din care rezultă că, motivarea hotărârii nu trebuie înțeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat. Or, potrivit jurisprudenței Curții Europene, pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea trebuie să evidențieze că, judecătorul a examinat chestiunile esențiale prezentate și nu trebuie interpretată ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos, 19 aprilie 1994 , pct.61, seria A, nr.288).

Potrivit art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit.a)–e).

În acord cu art. 94 alin.(1) din Codul de procedură civilă al RM, aplicabil prin prisma art. 195 din Codul administrativ, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. În speță, deoarece acțiunea în contencios administrativ se respinge, se constată că, la cererea reclamantului, nu există temei de compensare a cheltuielilor de judecată.

Prin urmare, instanța de judecată ajunge la concluzia de a respinge acțiunea în contencios administrativ depusă Sușchevici Liuba împotriva Direcției Generale Asistență Medicală și Socială cu privire la anulare deciziei Direcției Generale Asistență Medicală și Socială nr. 268-p din 12.02.2024, deciziei Direcției Generale Asistență Medicală și Socială nr. 01-04/1-904 din 27.03.2024 adoptată în procedură prealabilă și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată, iar acțiunea în contencios administrativ depusă de Sușchevici Liuba împotriva Direcției Generale Asistență Medicală și Socială cu privire la anulare deciziei Direcției Asistență Socială sectorul Ciocana nr. 86 din 20.02.2024, se declară inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ al RM, deoarece reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ al RM.

În conformitate cu prevederile art. 207, 224-229 din Codul administrativ al Republicii Moldova, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ș t e :

Se respinge acțiunea în contencios administrativ depusă de Sușchevici Liuba împotriva Direcției Generale Asistență Medicală și Socială cu privire la anulare deciziei Direcției Generale Asistență Medicală și Socială nr. 268-p din 12.02.2024, deciziei Direcției Generale Asistență

Medicală și Socială nr. 01-04/1-904 din 27.03.2024 adoptată în procedură prealabilă și compensarea cheltuielilor de judecată, ca fiind neîntemeiată

Acțiunea în contencios administrativ depusă de Sușchevici Liuba împotriva Direcției Generale Asistență Medicală și Socială cu privire la anulare deciziei Direcției Asistență Socială sectorul Ciocana nr. 86 din 20.02.2024, se declară inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ al RM, deoarece reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ al RM. Se explică că, în temeiul art. 207 alin. (3), (4) din Codul administrativ, declararea acțiunii, în partea respectivă, ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin. (1) și (2) lit. a)–e) exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani.

Președintele ședinței,
Judecător Cristina Panfil